

National Council for Teacher Education,
नवी दिल्ली यांच्या दिनांक ३१.०८.२००९ च्या
अधिसूचनेनुसार अध्यापक महाविद्यालयातील
शिक्षकीय पदांसाठी विहीत केलेला आकृतीबंध
राज्यातील सर्व अनुदानित/विनाअनुदानित
अध्यापक महाविद्यालयांना लागू करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: बीएड-२०१०/प्र. क्र.३७४/१०/मशि-२

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख: ३ ऑगस्ट, २०१३.

वाचा :

- १) National Council for Teacher Education, नवी दिल्ली यांची अधिसूचना No. F.५१-१/२००९-NCTE(N&S), दि. ३१/८/२००९
- २) शासन निर्णय क्रमांक: डीएचई-१००८/(०९/०८)/मशि-६, दि. ३/१२/२००८
- ३) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे क्र.एनजीसी/२०१०/ बीएड/शिक्षकीय स्टॉफींग पॅटर्न/सुधारणा/मवि-२/६४९५, दि.१२/१२/२०१० व दि.६/१०/२०१२ चे पत्र.

प्रस्तावना —

National Council for Teacher Education, नवी दिल्ली यांच्या क्र. F.५१-१/२००९-NCTE (N&S), दि.३१/८/२००९ च्या अधिसूचनेद्वारे National Council for Teacher Education (Recognition Norms & Procedure) Regulations, २००९ अंमलात आला आहे. सदर अधिनियमांतर्गत तरतुदींची अमलबजावणी करणे बंधनकारक आहे. या अधिनियमान्वये अनुदानित/विनाअनुदानित महाविद्यालयातील पूर्वीच्या १०० विद्यार्थ्यांसाठी, १० शिक्षकांऐवजी १ प्राचार्य व ७ शिक्षक असा आकृतीबंध निर्धारित करण्यात आला आहे. National Council for Teacher Education, नवी दिल्ली यांनी त्यांच्या दि.३१.०८.२००९ च्या अधिसूचनेत विहीत केलेला आकृतीबंध राज्यातील अध्यापक महाविद्यालयांना लागू करून राज्यातील सर्व अध्यापक महाविद्यालयात शिक्षकीय पदांच्या बाबतीत समानता आणण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय—

National Council for Teacher Education, नवी दिल्ली यांच्या अधिसूचना क्र. F.५१-१/२००९-NCTE (N&S), दि.३१/८/२००९ अन्वये अध्यापक महाविद्यालयासाठी विहीत करण्यात आलेला शिक्षकीय पदांचा आकृतीबंध राज्यातील शासकिय/अनुदानित/विनाअनुदानित/कायम

विनाअनुदानित अध्यापक महाविद्यालयांना लागू राहिल. NCTE ने निर्धारित केलेल्या आकृतीबंधानुसार-

१. १०० विद्यार्थी एवढी प्रवेश क्षमता असलेल्या महाविद्यालयासाठी १ प्राचार्य व ७ शिक्षकीय पदे,
 २. १०० पेक्षा जास्त प्रवेश क्षमता असलेल्या महाविद्यालयासाठी पुढील प्रत्येक घटकासाठी (१०० विद्यार्थ्यांचा १ घटक) ७ पुर्णवेळ शिक्षकीय पदांची नियुक्ती आवश्यक आहे. मात्र, महाविद्यालयाची प्रवेश क्षमता कोणत्याही परिस्थितीत ३०० पेक्षा जास्त नसावी.
 ३. शिक्षकीय पदांची नियुक्ती करताना Foundation व Methodology course साठी तज्ञ शिक्षक नियुक्त करण्यात आल्याची खातरजमा करण्यात यावी.
२. सदर आकृतीबंध लागू केल्यामुळे काही अनुदानित महाविद्यालयात काही शिक्षक अतिरिक्त ठरण्याची शक्यता आहे. ही बाब विचारात घेवून संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी शिक्षकीय पदांचा त्वरीत आढावा घ्यावा व सदर आढाव्या दरम्यान पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी:-

- १) आकृतीबंधानुसार अनुज्ञेय ठरणाऱ्या पदांव्यतिरिक्त सर्व पदे रद्द होतील व तसे आदेश काढावेत.
- २) मंजूर पद न राहिल्यामुळे अतिरिक्त ठरणाऱ्या अध्यापकांना अतिरिक्त म्हणून घोषित करतेवेळी कनिष्ठापासून सुरुवात करून कनिष्ठतम अधिव्याख्याता प्रथम अतिरिक्त ठरवावा.
- ३) अतिरिक्त ठरणाऱ्या अध्यापकांना National Council for Teacher Education च्या निकषानुसार ज्या अनुदानित अध्यापक महाविद्यालयात कमी शिक्षक आहेत, अशा अध्यापक महाविद्यालयात सामावून घेण्यात यावे.
- ४) तदंतर देखील अतिरिक्त अध्यापक शिल्लक रहात असतील तर, त्यांना त्याच महाविद्यालयात ठेवून ज्याप्रमाणे जागा रिक्त होतील त्यानुसार त्यांना रिक्त पदांवर सामावून घेण्यात यावे. दरम्यानच्या काळात त्यांच्या सेवा त्याच महाविद्यालयात चालू ठेवण्यात याव्यात.
- ५) अतिरिक्त ठरणाऱ्या अध्यापकांचे समावेशन न झाल्यास, मंजूर पदांअभावी त्यांच्या वेतन अदायगीचा प्रश्न निर्माण होवू शकतो. त्यामुळे अतिरिक्त ठरणाऱ्या ३२ अध्यापकांना वेतन मिळावे म्हणून ३२ अधिसंख्य पदे निर्माण करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. सदरहू पदे प्रथमतः दि. ३१.१२.२०१३ पर्यंत निर्माण करण्यात येत आहे. या ३२ पदांवरील अध्यापक यांचे सेवानिवृत्ती किंवा निधन झाल्यामुळे वा अन्य कारणाने अधिसंख्य पद रिक्त होईल. तेव्हा पासून सदर अधिसंख्य पदे आपोआप नष्ट होतील. सदरची पदे पुन्हा

भरण्यात येऊ नये. अधिसंख्य पदावरील अध्यापकांचे सविस्तर आदेश संचालक, उच्च शिक्षण निर्गमित करतील.

३. सदरहू शासन निर्णय वित्त विभागाच्या मान्यतेने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३८८/व्यय-५, दि. १७.०६.२०१३ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०८०३१५०१२४०००८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

र. बा. मयेकर

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२. सर्व विभागीय सह संचालक, उच्च शिक्षण
३. महालेखापाल, (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र -१, मुंबई
४. महालेखापाल, (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र -२, नागपूर
५. वित्त विभाग, (व्यय-५), मंत्रालय, मुंबई
६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
८. प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण)यांचे स्वीय सहायक, उच्च व तंत्र शिक्षण, मंत्रालय, मुंबई.
९. अवर सचिव/कक्ष अधिकारी मशि-१ व ३ उच्च व तंत्र शिक्षण, मंत्रालय, मुंबई.
१०. निवड नस्ती (मशि-२).